

KUTSESTANDARD

Loomakasvataja, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Loomakasvataja, tase 4	4

Võimalikud spetsialiseerumised ja nimetused kutsetunnistusel	
Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel
Veisekasvatus	Veisekasvataja, tase 4
Seakasvatus	Seakasvataja, tase 4
Lamba- ja kitsekasvatus	Lamba- ja kitsekasvataja, tase 4
Hobusekasvatus	Hobusekasvataja, tase 4
Linnukasvatus	Linnukasvataja, tase 4
Küülikukasvatus	Küülikukasvataja, tase 4
Karusloomakasvatus	Karusloomakasvataja, tase 4

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Lüpsja, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>4. taseme looma- või linnukasvataja on oskustöötaja, kes töötab iseseisvalt nii tava- kui mahepõllumajanduslikus ettevõttes. Tema põhilisteks tööülesanneteks on loomade heaolu ja tervisliku seisundi jälgimine, nende hooldamine ja söötmine, osalemine loomade taastootmisega seotud töödel ning loomakasvatussaaduste tootmine.</p> <p>Töötamine põllumajanduse tootmisettevõttes eeldab heade põllumajandustavade järgimist ja tegutsemist viisil, mis tagab ohutu toidutootmise.</p> <p>Loomakasvatuse kutsealal on ka Loomakasvatustöötaja, tase 3 ja Loomakasvatustootja, tase 5 kutsed.</p>
A.2 Tööosad
<p>A.2.1 Loomade või lindude hooldamine</p> <ol style="list-style-type: none"> Looma/linnu üldise heaolu jälgimine, hindamine ja hooldamine. Looma/linnu grupeerimine ja/või ümberpaigutamine. Looma/linnu igapäevane vaatlemine. Looma/linnu puhastamine. Loomade sõrgade hooldusvärkimine ja küüniste korrastamine. Farmiseadmete töökorras oleku kontrollimine ja hooldamine.

A.2.2 Loomade või lindude söötmine

1. Toitumuse ja söömuse hindamine.
2. Sööda ladustamine ja kvaliteedi hindamine.
3. Söötmisala ja -vahendite puhastamine.
4. Söötmine ja jootmine.
5. Söötmis- ja jootmisseadmete töökorras oleku kontrollimine ja hooldamine.

A.2.3 Loomade või lindude tervisliku seisundi jälgimine ja ravi loomaarsti juhendamisel

1. Looma või linnu üldise tervisliku seisundi hindamine.
2. Haige looma ja linnu ravimine ning hooldamine.
3. Lõpnud looma või linnu kahjutustamine.

Spetsialiseerumisega seotud tööosad

Veisekasvatus

A.2.4 Veiste taastootmine

1. Inna avastamine.
2. Veise seemendamiseks või paaritamiseks ettevalmistamine.
3. Tiinuse kontrollimine.
4. Veise poegimise jälgimine ja abistamine.
5. Poeginud veise ja vastsündinud vasika tervislikku seisundi ning käitumise jälgimine.
6. Ternespiima käsitlemine.
7. Lihaveiste noorloomade võõrutamine.

A.2.5 Lüpsmine

1. Lüpsinventari ja piimajahuti lüpsiks ettevalmistamine.
2. Loomade lüpsialale ja -alalt suunamine.
3. Udara ettevalmistamine lüpsiks.
4. Loomade lüpsmine.
5. Lüpsinventari ja lüpsiala puhastamine.
6. Lüpsiroboti tööprotsessi jälgimine ja puhastamine.
7. Looma kinnisperioodile jätmine ja grupeerimine

Seakasvatus

A.2.6 Sigade taastootmine

1. Aretusloomade valimine.
2. Indleva emise avastamine.
3. Emise paarituseks või seemenduseks ettevalmistamine.
4. Paaritamine ja seemendamine.
5. Emise tiinuse määramine.
6. Poegimise ettevalmistamine.
7. Poegimise jälgimine ja abistamine.
8. Järglase identifitseerimine.
9. Poeginud emise ja vastsündinud tervislikku seisundi ning käitumise jälgimine.
10. Ternespiima olemasolu ja selle kättesaadavuse kontrollimine.
11. Sündinud põrsaste, hukkunud ja surnultsündide registreerimine.
12. Ammemiste ja kasuemade valimine.
13. Põrsaste hooldamine.
14. Põrsaste võõrutamine.

Lamba- ja kitsekasvatus

A.2.7 Lammaste ja kitsede taastootmine

1. Paaritusgruppide moodustamine.
2. Poegimisala ettevalmistamine.
3. Poegimise jälgimine ja abistamine.
4. Poeginud ute või kitse ja vastsündinu tervisliku seisundi ja käitumise jälgimine.
5. Amme ja/või kasuema valimine.

6. Tallede registreerimine ja märgistamine.
7. Võõrutamine.

A.2.8 Lamba- ja kitsesaaduste tootmine

1. Lammaste pügamine.
2. Villa sorteerimine ja pakendamine.
3. Lamba- või kitsenaha parkimiseks ettevalmistamine.
4. Piimalammaste ja -kitsede lüpsmine.

Hobusekasvatus

A.2.9 Hobuste taastootmine

1. Inna avastamine ja abistamine paaritusel või seemendusel.
2. Poegimiseelse seisundi tuvastamine ja abistamine sünnitusel.
3. Varssade esmane hooldamine.
4. Varssunud märade hooldamine tervisliku seisundi jälgimine.
5. Varsaga märade talutamine ja sotsialiseerimine.
6. Võõrutamine.

Linnukasvatus

A.2.10 Lindude taastootmine

1. Lindude kunstlik seemendamine .
2. Haudemunade kogumine ja ettevalmistamine hautamiseks.
3. Haude- ja koorumiskappide töö jälgimine.
4. Tibude korjamine ja transpordiks ettevalmistamine.
5. Munemise jõudluskontroll.
6. Tibude ja noorte sugulindude kasvamise jälgimine.

A.2.11 Linnusaaduste tootmine

1. Lindude hukkamisele saatmise korraldamine
2. Munade kogumine ja müügiks ettevalmistamine.
3. Sulgede puhastamine, pesemine, kuivatamine, sorteerimine ja pakendamine.

Küülikukasvatus

A.2.12 Küülikusaaduste tootmine

1. Loomade väljavalimine nahastamiseks.
2. Nahastuse ruumide ettevalmistamine.
3. Looma tapmine.
4. Nahastamine ja nahkade puhastamine.
5. Naha esmane töötlemine, sorteerimine ja pakendamine.
6. Küülikute lihakehade töötlemine ja müügiks ettevalmistamine.

Karusloomakasvatus

A.2.13 Karusloomade taastootmine

1. Aretusplaani koostamine ja paarituse korraldamine.
2. Indlevate karusloomade tuvastamine ja paaritamise/seemendamise ettevalmistamine.
3. Poegimise kavandamine.
4. Poegimise jälgimine ja abistamine.
5. Sündinud poegade, hukkude ja surnultsündide registreerimine ning ümberpaigutamine ja märgistamine.
6. Pesakonna tervisliku seisundi ja käitumise jälgimine.
7. Võõrutamine

A.2.14 Karusloomasaaduste tootmine

1. Loomade väljavalimine nahastamiseks.
2. Nahastuse ruumide ettevalmistamine.
3. Looma tapmine.
4. Nahastamine ja nahkade puhastamine.

5. Naha esmane töötlemine, sorteerimine ja pakendamine.
Valitavad tööosad
A.2.15 Loomade karjatamine 1. Aedade rajamine ja nende korrasoleku kontrollimine. 2. Karja jälgimine ja ajamine. 3. Söötmise ja jootmise karjatamisel. 4. Karjamaade seisukorra jälgimine ning hooldamine. 5. Karja järelevalve karjatamisel.
A.3 Töö keskkond ja eripära
Põllumajandustöötaja töö eeldab töötamist nii sise- kui välitingimustes, vajadusel ka puhkepäevadel ja riiklikel pühadel ning öisel ajal. Töös puututakse kokku erinevate allergeenidega (loomade karvad, söödad, tolm, pesu- ja desinfitatsioonivahendid, ravimid jm).
A.4 Töövahendid
Põllumajandustöötaja töötab kutsealal kasutatavate farmiseadmete ja -tarvikutega (sh infotehnoloogiline riist- ja tarkvara).
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Põllumajandustöötaja töö eeldab füüsilise koormuse taluvust, head füüsilist vormi ja tervist. Vajalikud on pingetaluvus, vastutus-, kohanemis- ja koostöövõime ning täpsus ja kohusetunne.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
4. taseme loomakasvataja on enamasti erialane kutsekeskharidus ja/või töökohal ning täiendõppes omandatud kutseoskused.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Veisekasvataja, seakasvataja, lambakasvataja, kitsekasvataja, karusloomakasvataja, linnukasvataja, hobusekasvataja, hobuhooldaja.
A.8 Reguleerimised kutsealal tegutsemiseks
Töötamine liikurmasinatega nõuab juhtimisõigust vastavalt liiklusseadusele. Töötamine loomadega nõuab tervisetõendit vastavalt loomatauditõrje seadusele.

B-osa **KOMPETENTSUSNÕUDED**

B.1 Kutse struktuur
Veisekasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.4-B.2.5, valitav kompetents B.2.15 ja läbiv kompetents B.2.16. Seakasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetents B.2.6 ja läbiv kompetents B.2.16. Lamba- ja kitsekasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.7-B.2.8, valitav kompetents B.2.15 ja läbiv kompetents B.2.16. Hobusekasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetents B.2.9, valitav kompetents B.2.15 ja läbiv kompetents B.2.16. Linnukasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.10-B.2.11 ja läbiv kompetents B.2.16. Küülikukasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetents B.2.12 ja läbiv kompetents B.2.16. Karusloomakasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetents B.2.13-B.2.14 ja läbiv kompetents B.2.16. Lüpsja, tase 4 osakutse taotlemisel tuleb tõendada kompetents B.2.5 ja läbiv kompetents B.2.16.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Loomade või lindude hooldamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. jälgib ja reguleerib sisekliimat, jälgib sööda ja vee olemasolu; hooldab loomi või linde, puhastades söötmis- ja jootmisala ning eemaldades sõnniku, vajadusel lisab allapanu, arvestades loomade või lindude pidamise eesmärki ja heaolu; kasutab sisekliima jälgimiseks automaatikat, vajadusel seadistab; 2. grupeerib ja/või paigutab loomad või linnud ümber, arvestades nende kasvatamise eesmärki ja tootmisperioodi; 3. vaatleb loomi või linde igapäevaselt haigete ja/või surnud loomade või lindude leidmiseks ning vajadusel eraldab, registreerib ja edastab teabe vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale; 4. puhastab vajadusel loomad või linnud, arvestades nende heaolu ja pidamise eesmärki; 5. hooldab sõrgu/kapju või küüniseid/tiibu, arvestades looma või linu liiki ja töökorraldust; abistab vajadusel spetsialisti loomade sõrgade/kapjade värkimisel ja küüniste/tiibade kärpimisel; 6. jälgib farmiseadmete kasutamisel nende töökorras olekut, rikete korral teavitab vastutavat isikut, järgib kasutusjuhendeid ja ohutustehnikat, hooldab vastavalt juhistele. 	
B.2.2 Loomade või lindude söötmine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. jälgib visuaalselt loomade või lindude söömust, järelejäänud sööda kogust; 2. ladustab söödad, puhastab hoiuruumid, hindab söötade ja vee kvaliteeti organoleptiliselt; eemaldab riknenud sööda ja vee; 3. puhastab ning vajadusel desinfitseerib söötmisala ja -vahendid, järgides juhiseid, hügieeninõudeid, pesu- ja desinfitseerimisvahendite kasutusjuhendeid; 4. valmistab ette sööda vastavalt etteantud juhendile ja ratsioonile, söötab ja joodab loomi või linde, vastavalt ettevõtte töökorraldusele, arvestades looma- või linnuliiki ja kasutades muuhulgas eelseadistatud söötmisautomaatikas; 5. kontrollib söötmis- ja jootmiseseadmete töökorras olekut ja vee olemasolu, rikete korral teavitab vastutavat isikut, järgib kasutusjuhendeid ja ohutustehnikat, hooldab vastavalt juhistele. 	
B.2.3 Loomade või lindude tervisliku seisundi jälgimine ja ravi loomaarsti juhendamisel	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. hindab visuaalselt loomade või lindude üldist tervislikku seisundit, teavitab kõrvalekalletest, vajadusel eraldab looma või linu ning osutab esmast abi vastavalt juhistele ja abistab loomaarsti; 2. ravib ja hooldab haiget looma või lindu vastavalt loomaarsti juhistele, teeb linu hädatapmise vastavalt juhisele; 3. looma või linu surma korral teavitab vastutavat isikut, osaleb korjuste transportimisel ja hoiustamisel, arvestades seadusest tulenevaid nõudeid ning vastutava isiku juhiseid. 	

Spetsialiseerumisega seotud kompetentsid

Veisekasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetentsid B.2.4-B.2.5.

Seakasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetents B.2.6.

Lamba- ja kitsekasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetentsid B.2.7-B.2.8.

Hobusekasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetents B.2.9.

Linnukasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetents B.2.10-B.2.11.

Küülikukasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetents B.2.12.

Karusloomakasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetents B.2.13-B.2.14.

Veisekasvatus	
B.2.4 Veiste taastootmine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad:	

1. tuvastab indleva veise visuaalselt või abivahendeid kasutades, arvestades veise füsioloogilisi näitajaid ja käitumise eripära; registreerib indleva looma ja teavitab vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale;
2. märgistab, eraldab ja fikseerib veise paarituseks või seemenduseks vastavalt juhisteile;
3. märgistab loomad tiinusekontrolliks ja abistab looma tiinuse kontrollimisel vastavalt juhisteile;
4. jälgib veise poegimist ja komplikatsioonide tekkimisel teavitab, vajadusel abistab veist poegimisel ja identifitseerib vastasündinu vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale;
5. jälgib poeginud looma ja vastasündinud vasika tervislikku seisundit ning käitumist visuaalselt, tagab vastasündinu heaolu;
6. veendub ternespiima olemasolus ja kontrollib selle kvaliteeti ning kättesaadavust vasikale, joodab vasikale ternespiima, vajadusel joodab sondiga;
7. võõrutab lihaste noorloomad vastavalt töökorraldusele.

B.2.5 Lüpsmine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. hindab lüpsiinventari valmisolekut ja valmistab selle lüpsiks ette; seab piimajahuti tööasendisse; kontrollib lüpsiks vajalike puhastusvahendite ja desinfektsiooniainete olemasolu;
2. suunab loomad vastavalt nende eelnevale grupeerimisele lüpsile; tagab pärast lüpsi loomade liikumise lauta ettenähtud gruppi;
3. puhastab nidad, teeb eellüpsi ja hindab visuaalselt piima kvaliteeti ning märgistab haige udaraga looma vastavalt juhisteile;
4. lüpsab loomad ja desinfitseerib nidad lüpsijärgselt vastavalt juhisteile; eraldab ja utiliseerib toiduks sobimatu piima;
5. valmistab lüpsinventari pesuks ette, puhastab ja desinfitseerib lüpsiinventari, peseb lüpsikannu ning tagab lüpsiala puhtuse vastavalt juhisteile;
6. jälgib lüpsitulemusi, kontrollib täiendsööda olemasolu, vajadusel suunab looma lüpsile ja likvideerib kõrvalkalded vastavalt juhisteile; puhastab lüpsiroboti vastavalt ettevõtte töökorraldusele;
7. jätab lehma kinnisperioodile, vajadusel teeb profülaktilist ravi vastavalt juhisteile; grupeerib kinnisloomad.

Seakasvatus

B.2.6 Sigade tastootmine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. valib aretusloomad vastavalt juhisteile;
2. tuvastab indleva emise visuaalselt või abivahendeid kasutades, arvestades emiste füsioloogilisi näitajaid ja käitumise eripära, teavitab sellest taastootmise eest vastutavat isikut;
3. valmistab emise paarituseks/seemenduseks ette, vajadusel märgistades, eraldades ja fikseerides emise ning järgides hügieeninõudeid;
4. teostab kuldiga paaritust, jälgides kuld ja emise käitumist, järgib ohutusreegleid, registreerib paarituse; abistab seemendajat;
5. abistab loomakasvatusspetsialisti, konsulenti või loomaarsti emise tiinuse kontrollimisel; märgistab ja registreerib tiine emise vastavalt ettevõtte töökorraldusele; käsitleb mittetiinet emist vastavalt juhisteile; tuvastab aborteerunud või mitte-tiineks osutunud emise, teavitab sellest vastutavat isikut;
6. valmistab ette poegimisosakonna ja poegimispoksid (puhastab, peseb, desinfitseerib ja reguleerib temperatuuri), tagades poegimiseks sobiva keskkonna;
7. jälgib emise poegimist ja abistab emist poegimisel vastavalt ettevõtte töökorraldusele; komplikatsioonide tekkimisel teavitab koheselt vastutavat isikut;
8. identifitseerib (sälgib, tätoveerib, märgistab jm) ja registreerib põrsad vastavalt ettevõtte töökorraldusele;
9. jälgib poeginud emise ja vastasündinute tervislikku seisundit ja käitumist visuaalselt, tagab vastasündinutele ohutuse (emise eest, toidu kättesaamine jm);
10. kontrollib ternespiima olemasolu ja selle kättesaadavust järglastele, jälgides põrsaste toitumust;
11. registreerib sündinud põrsad ja teeb ümberpaigutamist vastavalt ettevõtte töökorraldusele; registreerib hukud ja surnultsünnid vastavalt juhisteile;
12. valib vajadusel ammemised ja kasuemas vastavalt juhisteile;
13. lihvib põrsaste hambad, kupeerib sabad ja kastreerib kultpõrsad vastavalt juhisteile; abistab profülaktiliste tööde tegemisel vastavalt juhisteile (rauasüst jms);
14. võõrutab põrsad vastavalt spetsialisti juhisteile.

Lamba- ja kitsekasvatus	
B.2.7 Lammaste ja kitsede taastootmine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. moodustab ja dokumenteerib paaritusgrupid vastavalt juhistele; 2. valmistab poegimisala vastavalt saadud juhistele poegimiseks ette, tagades sobiva keskkonna; kontrollib vajaliku inventari olemasolu; 3. tuvastab poegiva ja/või poeginud ute või kitse, vajadusel abistab poegimisel, teavitab komplikatsioonidest, eraldab teistest lammastest või kitsedest vastavalt juhistele; 4. jälgib poeginud ute või kitse ja talle tervislikku seisundit ja käitumist, tagab ternespiima kättesaamise tallele; 5. valib vajadusel amme ja/või kasuema vastavalt juhistele; 6. registreerib sündinud talled, surnultsünnid ja hukud ning märgistab talled vastavalt juhistele; 7. võõrutab talled vastavalt juhistele.	
B.2.8 Lamba- ja kitsesaaduste tootmine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. pügab lambad vastavalt juhistele; 2. sorteerib villa ja pakendab selle vastavalt juhistele; 3. valmistab lamba- või kitsenaha parkimiseks ette (soolab) vastavalt juhistele; 4. lüpsab piimalambad ja -kitsed vastavalt juhistele.	

Hobusekasvatus	
B.2.9 Hobuste taastootmine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. tuvastab visuaalselt inna, arvestades hobuste füsioloogilisi näitajaid ja käitumise eripära, teavitab vastutavat isikut; valmistab suhuhobused paarituseks või seemenduseks ette, abistab paaritusel või seemendusel vastavalt ettevõtte töökorraldusele; 2. tuvastab visuaalselt poegimiseelse seisundi, teavitab sellest taastootmise eest vastutajatt ning vajadusel osutab abi sünnitusel; 3. jälgib varssade iseseisvat söömist, seedimisprotsesside toimimist ja üldist tervislikku seisundit, arvestades liigiomaseid füsioloogilisi näitajaid; 4. hooldab ja jälgib varssunud märade tervislikku seisundit; puhastab asemeid, arvestades varsaga märade eripära; 5. talutab varsaga märasid ja õpetab varssu sotsialiseeruma vastavalt juhistele ning tagades hobuste ja inimeste turvalisuse; 6. võõrutab varsad vastavalt juhistele.	

Linnukasvatus	
B.2.10 Lindude taastootmine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. seemendab linnud kunstlikult vastavalt juhistele; 2. valib ja kogub haudemunad vastavalt kvaliteedile ning valmistab haudemunad hautamiseks ette; paigutab embrüod koorumiskappi vastavalt juhistele; 3. jälgib haudemunade kunstlikul hautamisel haude- ja koorumiskapi tööd ja vajadusel likvideerib kõrvalekaldeid vastavalt juhistele; 4. kontrollib koorunud tibusid, korjab tibud koorumiskastidest, eraldab haudepraagi ning valmistab tibud ette transpordiks vastavalt juhistele; 5. teeb munemise jõudluskontrolli vastavalt juhistele; 6. jälgib tibude ja noorte sugulindude kasvamist, järgides lindude üleskasvatusrežiime.	
B.2.11 Linnusaaduste tootmine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. valmistab linnud ja lindla ette realiseerimisele saatmiseks vastavalt juhistele; 2. kogub ja sorteerib mune kvaliteediklassidesse vastavalt nõuetele; vajadusel puhastab, märgistab, pakendab ja ladustab;	

3. puhastab, peseb, kuivatab, sorteerib ja vajadusel pakendab linnusuled.

Küülikukasvatus

B.2.12 Küülikusaaduste tootmine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. valib nahastamiseks loomad, vajadusel hindab välimikku ja nahastamisvalmidust vastavalt juhiste; märgistab loomad vastavalt juhiste;
2. valmistab ette nahastuse ruumid ja hooldab sisseseadet, arvestades õigusaktide nõudeid ja juhiseid;
3. tapab looma vastavalt juhiste, tööplaanile ja õigusaktide nõuetele;
4. nahastab looma nülgedes, puhastades nahad ja kraapides rasva;
5. trummeldab naha, paigutab vormile, kuivatab, võtab vormilt maha, sorteerib (emaslooma ja isaslooma nahad) ja pakendab nahad vastavalt juhiste;
6. töötleb küülikute lihakehad ja valmistab need ette müügiks, arvestades õigusaktide nõudeid.

Karusloomakasvatus

B.2.13 Karusloomade taastootmine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. valib taastootmiseks loomad (vajadusel koostab aretusringid) vastavalt juhiste;
2. tuvastab indleva karuslooma visuaalselt, arvestades füsioloogilisi näitajaid ja käitumise eripära; valmistab looma seemenduseks/paarituseks ette, märgistades, eraldades ja fikseerides looma vastavalt juhiste;
3. valmistab puurid vastavalt juhiste poegimiseks ette, tagades sobiva keskkonna ja kontrollib vajaliku inventari olemasolu;
4. tuvastab poegiva ja/või poeginud karuslooma, vajadusel abistab poegimisel, järgides hügieeninõudeid ja jälgides loomade tervislikku seisundit;
5. registreerib sündinud pojad, hukud ja surnultsünnid vastavalt juhiste; vajadusel teeb ümberpaigutamist; märgistab potentsiaalsed tõuloomad vastavalt töökorraldusele;
6. jälgib pesakonna tervislikku seisundit ja käitumist, tagab vastsündinute ohutuse, arvestades karuslooma liigiomast käitumist;
7. võõrutab karusloomad vastavalt töökorraldusele.

B.2.14 Karusloomasaaduste tootmine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. valib nahastamiseks loomad, vajadusel hindab välimikku ja nahastamisvalmidust vastavalt juhiste; märgistab loomad vastavalt juhiste;
2. valmistab ette nahastuse ruumid ja hooldab sisseseadet, arvestades õigusaktide nõudeid ja juhiseid;
3. tapab looma vastavalt juhiste, tööplaanile ja õigusaktide nõuetele;
4. nahastab looma trummeldades, nülgedes, puhastades nahad ja kraapides rasva;
5. trummeldab naha, paigutab vormile, kuivatab, võtab vormilt maha, sorteerib (emaslooma ja isaslooma nahad) ja pakendab nahad vastavalt juhiste.

Valitavad kompetentsid

Valitav kompetents B.2.15 tuleb lisaks tõendada veisekasvatusele, lamba- ja kitsekasvatusele ning hobusekasvatusele spetsialiseerumisel, samuti lüpsja osakutse taotlemisel.

B.2.15 Loomade karjatamine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. rajab ja hooldab karjaaedu ja -teid, kontrollib karjaia korrasolekut, vajadusel parandab ja teisel d ab aedu vastavalt juhiste;
2. jälgib visuaalselt ja ajab karja vastavalt juhiste;
3. hindab karjamaasööda tagavara rohumaadel; tagab vee ja lisa söötade olemasolu;
4. jälgib karjamaade seisukorda ja teeb hooldust vastavalt juhiste;

5. jälgib karja terviklikkust ja käitumist visuaalselt; ohu või puuduste märkamisel tegutseb vastavalt juhistele.

Kutset läbivad kompetentsid

B.2.16 Loomakasvataja kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. järgib õigusakte, juhendeid, töökorraldusi, -eeskirju, head põllumajandustava ning ohutusnõudeid; 2. vastutab oma tööülesannete täitmise eest; tavapärasest erineva olukorra puhul teavitab vastutavat isikut; 3. kannab hoolt heakorra, puhtuse ja meeldiva keskkonna eest ettevõttes, järgides hügieeni- ja bioohutusnõudeid, kasutades puhastus- ja desinfektsioonivahendeid; 4. tegutseb plaanipäraselt, säästlikult ja tulemuslikult; 5. korraldab oma tegevust ja kohandab enda käitumist vastavalt olukorrale; 6. osaleb tulemuslikult meeskonnatöös ning suhtleb viisakalt klientide ja kolleegidega; 7. täiendab ennast tööalaselt, õpib ja omandab uusi töövõtteid, -meetodeid ja -tehnikaid, mõistab oma panust ettevõttes; 8. tuleb toime kriisiolukordades; osutab esmaabi nii inimestele kui loomadele; 9. kasutab oma töös eesti keelt tasemel B1 ja tööks vajalikul tasemel ühe võõrkeele erialaterminoloogiat; 10. kasutab oma töös arvutiit vastavalt Digipädevuste enesehindamise skaala Algtasemel kasutaja tasemele (vt Lisa 2). 	
<p>Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.</p>	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	11-22112018-2.5/8k
2. Kutsestandardi koostajad	Ann Riisenberg, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda Liia Taaler, Eesti Karusloomakasvatavate Aretusühing Marika Oesalg, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool Küllli Marrandi, Järvamaa Kutsehariduskeskus Eve Alekand, Eve Tehtud OÜ, linnukasvataja Liilia Tali, Eesti Lamba- ja Kitsekasvatavate Liit Katrinn Tambet, Eesti Lamba- ja Kitsekasvatavate Liit Aino Aringo, Eesti Tõusigade Aretusühistu Tanel-Taavi Bulitko, Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu Miralda Paivel, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool Kaja Marrandi, Järvamaa Kutsehariduskeskus Aive Kupp, Järvamaa Kutsehariduskeskus
3. Kutsestandardi kinnitaja	Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	11
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	22.11.2018
6. Kutsestandard kehtib kuni	30.05.2019
7. Kutsestandardi versiooni number	8
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	6121 Loomakasvatavad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	

Inglise keeles	Farm worker, level 4
Vene keeles	Работник сельского хозяйства
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala	